

Človek je v skutočnosti presný opak toho, kým si myslí, že je

Matej Gavlák

15. marca 2022 ✝ Spoločnosť



Zdroj: kritiky.cz

Mnoho rokov dozadu som čítal pamäte istého amerického výsadkára, ktorý sa počas II. svetovej vojny zúčastnil oslobodzovania Normandie a dňa D (knižka sa, mimochodom, volala *Currahee!: Kričiaci orol v Normandii* od D. Burgetta). Autor v nej opisoval istého sebavedomého vojaka, ktorý sa naparoval, ako pôjde Nemcom „nakopať zadok“ a „ako sa teší“ na vojnu.

Už sám seba zjavne videl ako najväčšieho vojnového hrdinu všetkých čias. Keď však potom došlo k skutočnému boju a jednotka bola pod ťažkou delostreleckou paľbou, kedy všetko naokolo vybuchovalo, onen „hrdina“ sa od strachu doslova rozplakal a od jednotky utiekol kamsi preč. „*To bol jediný prípad zbabelosti, ktorý som v našej jednotke videl*“, priznal autor.

V armáde sa vo všeobecnosti neraz ukazuje, že tí, čo sa najhlasnejšie naparujú, sklamú, kým tí najtichší, schovaní kdesi v kútoch so svojimi myšlienkami, sa v ohni bojov často správajú najzodpovednejšie – vyrovnať sa s takým stresom a psychickým náporom nie je zjavne jednoduché a ľudia majú tendenciu veci podceňovať nebezpečenstvo a potom sú šokovaní zo skutočného priebehu udalostí.

Toto je však len ten najextrémnejší príklad istého príslovia, ktoré som raz kdesi započul a odvtedy ho mám v hlave a ktoré znie: „*Človek je presný opak toho, kým si myslí, že je.*“

„Cnostný“ princ

Na toto príslovie som si spomenul po legendárnom katastrofickom rozhovore princa Andrewa pre BBC, kedy sa snažil spochybniť obvinenia zo sexuálneho zneužitia 17-ročného dievčaťa, no podaril sa mu presný opak – o jeho vine od tej doby už asi nikto nepochyboval.

Zaujímavé bolo už to, keď novinárka spomenula, že je považovaný za „princa večierkov“, čo on vehementne odmietol s tým, že nerozumie, prečo mu ľudia dali takú nálepku, keďže on nikdy nebol nejakým „milovníkom večierkov“. To je teda to, čo si o sebe Andrew myslí. Má však tú „smolu“, že ako syn kráľovnej je pod drobnohľadom novinárov, jeho kroky sú vskutku dobre monitorované a všade sa o nich píše. A on jednoducho bol ten človek, ktorý sa neustále objavoval na nóbl akciách plných pofidérnych ľudí, kam ostatní členovia kráľovskej rodiny nikdy nechodievali. Na internete možno k tomu nájsť „tony“ fotografií. *Guardian* o ňom ešte v roku 2019 napísal:

„Veľmi rýchlo sa zmenil z akéhosi slobodného princa na niekoho, kto nemá úžitok, nemá zmysel života, príliš očividne míňa peniaze, veľa lieta, dostáva svoju nelichotivú prezývku, ožení sa a rozvedie. Zo zlatého princa sa stal trápny strýkom v sérii veľmi pochybných krokov. A to bolo predtým, než sa stal takým trápnym ako je teraz.“¹

Ešte zaujímavejší mi prišiel ďalší Andrewov výrok zo spomínaného rozhovoru, kedy o sebe doslova vyhlásil: *„Viete, ja som veľmi cnostný človek.“*

Aký bol a je však princ v skutočnosti? Okrem toho, že veľa lietal (doslovne) po večierkoch – čím, samozrejme, míňal veľké finančné obnosy, ktoré on sám nikdy nezarábil – sa o ňom vedelo tiež to, že vedie veľmi pohoršujúci morálny život. Dnes sa už postupne dostávajú na povrch aj informácie, že počas množstva letov a večierkov, ktoré absolvoval, doslova kšeftoval poza chrbát svojej matky – kráľovnej a britského štátu. Veľmi prekvapivý bol však pre mňa rozhovor bývalého policajného strážcu,² ktorý pracoval v Buckinghamskom paláci a ktorý na adresu princa Andrewa okrem iného povedal:

„Mám pocit, žeby mal princ Andrew odpovedať na viacero otázok vrátane šikanovania... Ja som trpel v rukách princa Andrewa, mladé dievčatá trpeli v rukách princa Andrewa, moji kolegovia – policajti taktiež trpeli v jeho rukách, ako aj členovia služobníctva. Nikto to však nikdy neskúmal, pretože ľudia mali príliš veľký strach.“

Podľa policajta mal u služobníctva Andrew vulgárnu prezývku odvodenú od jeho štýlu správania sa, podľa ktorej každý vedel, že ide práve o neho. Mladší syn kráľovnej podľa neho *„naštval každého, s kým prišiel do kontaktu“*, bol to *„najnepopulárnejší člen kráľovskej rodiny“* a správal sa *„hrubo a arogantne“*. V rozľahlom Buckinghamskom paláci bol podľa neho nekončiaci prúd žien, ktoré navštevovali Andrewa poza chrbát kráľovnej a okrem toho mal princ na posteli asi 60 plyšových hračiek (!), ktoré vždy museli byť uložené podľa akejsi kartačky, inak bolo zle a po služobníctve doslova *„ziapal“*.

Tolko k človeku, ktorý sám seba považuje za „cnostného“.

Pokora povyšuje

Pozrime sa na to teraz z opačného konca. Vždy ma fascinovalo s akým žiaľom až opovrhnutím o sebe neraz rozprávali ľudia, ktorí boli po svojej smrti vyhlásení za svätých. Napríklad taký svätý Pavol sám seba nazval prvým zo všetkých hriešnikov: *„Toto slovo je spoľahlivé a úplne vierohodné: Ježiš Kristus prišiel na svet zachrániť hriešnikov; a ja som prvý z nich.“* (1Tim 1,15).

Sv. Rita mala oči vždy len na kríži, ba dokonca zvykla samú seba fyzicky trestať, aby tak zahнала nečisté myšlienky. Človek si povie – *„Aké už len nečisté myšlienky mohla mať svätá Rita? A ak jej hrozilo, žeby mala nečisté myšlienky – čo potom ja?“* Mnoho svätých svoje telá fyzicky trestalo, taký svätý

Dominik Lorictaus behom šiestich dní v 11. storočí sám seba zbičoval *300-tisíckrát*. Všetkými milovaný svätý František z Assisi si sám sebe neustále pripomínal, že je hriešnik, inak, ako vyhlásil, „*by som bol skutočne stratený*“.

Svätí však rozhodne mali od koho čerpať. Panna Mária je kráľovná Neba, korunovaná vlastným Synom po jej nanebovzatí. Už na Zemi pochádzala dokonca z kráľovského rodu – bola prapravnučkou kráľa Dávida. Napriek tomu, keď bola spolu so sv. Jozefom obetovať malého Ježiška, obetovali tiež dve holubice – čo bol znak chudobných. Bohatí obetúvali jahňatá, či hrdličky. Sám Ježiš Kristus – Stvoriteľ nekonečného vesmíru (!) – sa vo svojich raných rokoch živil ako stolár a bol považovaný za syna stolára.

„*Boh pyšným odporuje, ale pokorným však dáva milosť*“, píše sa v Prvom Petrovom liste (1Pt 5,5). Pritom aj bohatý človek môže byť pokorný (aj keď taký to má veľmi ťažké) a chudobný zas pyšný. Ale, ako píše biskup Fulton Sheen: Ak si človek o sebe myslí, že je väčší, než v skutočnosti je – je hlupák. Myslím si preto, že je dôležité, aby človek sám o sebe zmýšľal v čo najnižších intenciách. Pretože naše myšlienky a postoje – aj keď ich nikto nevidí – sa v konečnom dôsledku pretavujú do nášho konania. A pyšní ľudia majú tendenciu „tých pod nimi“ ponížovať, či sa im posmievajú, veď to na ulici, vo verejnej doprave, či na pracoviskách mnohí z nás vídajú každý deň. Nikto z nich by si pritom vlastnú chybu nepriznal, pretože sú všetci vo svojich očiach podobne „cnostní“ ako princ Andrew.

Osobne nemám veľmi rád rozprávky a takú Popolušku som videl leda tak na obrázku. Avšak kto by dal prednosť jej bohatým, no nadmieru pyšným sestrám pred jej vlastnou pokorou a dobrosrdečnosťou? A predsa bola ušpínená Popoluška v konečnom dôsledku ďaleko bohatšia a vznešenejšia než jej vyfintené a nóbl sestry. A takí sme aj my – každý jeden z nás. Pretože pýcha ponízuje a pokora povyšuje, a pretože „*človek je presný opak toho, kým si myslí, že je*“.

1 <https://www.theguardian.com/uk-news/2019/nov/18/the-party-prince-how-andrew-got-his-bad-reputation>

2 https://www.youtube.com/watch?v=1jaFsj5a_A (od 18. min.)

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/clovek-je-v-skutocnosti-presny-opak-toho-kym-si-mysli-ze-je/>